

Canllaw i ddiogelu gwirfoddolwyr ifanc sydd yn defnyddio'r cyfryngau cymdeithasol

Pam bod hyn yn bwysig?

Mae **diogelu** yn golygu amddiffyn pawb rhag niwed, camdriniaeth neu esgeulustod, ac mae pobl ifanc yn un o'r grwpiau mwyaf agored i niwed yn nhermau diogelu. Dylid gwneud darpariaethau ychwanegol pan fydd sefydliad yn dod i gysylltiad â phobl ifanc yn rheolaidd.

Y **cyfryngau cymdeithasol** yw un o ddyfeisiadau mwyaf poblogaidd y chwyldro ar-lein. Yn ogystal â chyflwyno llawer o fanteision, gall y cyfryngau cymdeithasol beri risgiau newydd i bobl ifanc. O ganlyniad, dylai sefydliadau baratoi ac addasu canllawiau a pholisïau penodol os ydynt yn rhyngweithio â phobl ifanc trwy gyfrwng cyfryngau cymdeithasol, i amddiffyn gwirfoddolwyr, buddiolwyr a nhw eu hunain.

Awgrymiadau ymarferol

Gwiriwch y gosodiadau preifatrwydd ar holl lwyfannau'r cyfryngau cymdeithasol, a dewiswch opsiynau sy'n diogelu preifatrwydd y sefydliad a'r gwirfoddolwyr. [Sut i osod eich gosodiadau preifatrwydd.](#)

Gwiriwch oedran gwirfoddolwyr ifanc: peidiwch â chaniatáu mynediad i gyfrifon cyfyngiadau cymdeithasol y cwmni i blant sydd o dan y cyfyngiad oedran perthnasol ar gyfer y llwyfan penodol (e.e. mae gan Facebook, Snapchat, Instagram gyfyngiad oedran o 13), neu i gysylltu gyda phobl ar lwyfannau'r cyfryngau cymdeithasol sydd o dan y cyfyngiadau oedran hyn.

Peidiwch â chymryd rhan mewn cyfrifon cyfryngau cymdeithasol personol gwirfoddolwyr drwy ddod yn ffrindiau ar Facebook, neu drwy hoffi neu rannu negeseuon.

Rhowch hyfforddiant ar y cyfryngau cymdeithasol i bob gwirfoddolwr ifanc a fydd yn defnyddio'r cyfryngau cymdeithasol fel rhan o'u rôl yn y sefydliad. Ceisiwch gyfyngu mynediad i gyfrifon cyfryngau cymdeithasol i unigolion sydd wedi cael yr hyfforddiant hwn.

Gwnewch yn siŵr fod gwirfoddolwyr yn gwybod sut i ddefnyddio'r cyfryngau cymdeithasol, yn unol â'ch polisïau, safonau a thelerau'r cytundeb. Peidiwch â thagio neb dan 18 oed mewn negeseuon ar lwyfannau'r cyfryngau cymdeithasol.

Trafodwch syniadau gyda gwirfoddolwyr am y mathau o gynnwys y dylent eu rhannu, a dim eu rhannu, ar eich cyfrifon cyfryngau cymdeithasol.

Gwnewch yn siŵr fod y canllawiau ynghylch adrodd mater yn glir a bod yr holl wirfoddolwyr yn eu deall cyn iddynt ddefnyddio'ch lwyfannau cyfryngau cymdeithasol.

Peidiwch â dileu unrhyw negeseuon preifat, fel y gellir eu monitro os oes angen. Peidiwch â defnyddio gwasanaethau negeseuon sy'n gofyn i chi rannu data personol, neu sydd ddim yn caniatáu i chi gadw tystiolaeth o'ch negeseuon (ee Snapchat).

Cadwch lygad ar y cynnwys sy'n cael ei gyhoeddi gan wirfoddolwyr, fel y gallwch chi olygu neu ddileu unrhyw gynnwys amhriodol, ac egluro'r newidiadau rydych chi wedi eu gwneud i wirfoddolwyr, fel y gallant ddysgu ac addasu.

Gwnewch yn siŵr bod gwirfoddolwyr yn gwybod am eich polisi diogelu a pha fesurau fydd yn cael eu cymryd rhag ofn y bydd y polisi'n cael ei dorri. Er enghraifft, efallai y gofynnir i wirfoddolwr gael gwared ar neges amhriodol ar Facebook, neu newid eu gosodiadau preifatrwydd.

Risgiau a heriau'r cyfryngau cymdeithasol

Oedran / Aeddfedrwydd gwirfoddolwyr ifanc. Mae gan lwyfannau cyfryngau cymdeithasol gyfyngiadau oedran. Felly, efallai nad ydy gwirfoddolwyr ifanc wedi cael cymaint o amlygiad i lwyfannau cyfryngau cymdeithasol ag y credwch chi, ac efallai na fyddant yn gwybod beth sy'n dderbyniol ac yn annerbyniol o safbwynt ymddygiad, yn enwedig wrth ddefnyddio cyfryngau cymdeithasol at ddibenion proffesiynol.

Ymddygiad proffesiynol. Fel sefydliad, mae disgwyl i chi ymddwyn yr un fath ar-lein ag yr ydych chi mewn person. Mae'n gallu bod yn demtasiwn ymddwyn mewn ffordd fwy hamddenol ar-lein. Mae'r un peth yn wir am eich gwirfoddolwyr ifanc.

Camdefnyddio damweiniol. Er enghraifft, pobl yn 'hoffi' neges amhriodol trwy ddawmain, neu yn agor dolen i feddalwedd maleisus. Gall sefydliadau gael eu tagio neu eu crybwyll mewn cynnwys amhriodol heb iddynt wybod hefyd, os nad oes gosodiadau diogelwch perthnasol yn eu lle.

Drwy **bstio gwybodaeth bersonol**, gellir adnabod a lleoli unigolyn ifanc pan nad ydynt ar-lein. Mae rhai gwasanaethau ar-lein yn gallu cynnwys yr union leoliad ble cafodd y neges ei llwytho i fyny, neu lle cafodd llun ei dynnu. I bobl ifanc, gall hyn gyflwyno materion yn ymwneud â diogeledd a diogelwch.

Amlygiad i gynnwys amhriodol neu baratoi i bwrpas rhyw, denu, ecsbloetio a cham-drin.

Negeseuon personol. Efallai y bydd pobl ifanc eisiau cysylltu â'r sefydliad trwy wasanaethau negeseuon preifat, sydd heb unrhyw ganllawiau arferion gorau.

Astudiaeth achos

Roedd sefydliad sy'n codi ymwybyddiaeth am newid yn yr hinsawdd eisiau **cynyddu cyrhaeddiad ei negeseuon** cyfryngau cymdeithasol. O ganlyniad, penderfynont **benodi gwirfoddolwr** i redeg cyfrifon cyfryngau cymdeithasol y sefydliad. Rhoddodd y sefydliad gyflwyniad i'r gwirfoddolwr i'w bolisi cyfryngau cymdeithasol, **canllawiau ar sut i gydymffurfio â strategaeth y sefydliad**, a phenododd **oruchwyliwr** a fyddai'n cynnig cymorth ac yn goruchwylio'r cynnwys a gyhoeddwyd.

Mae'r gwirfoddolwr wedi postio **negeseuon rheolaidd** ar gynnwys amrywiol, wedi rhyngweithio â phroffiliau cyfryngau cymdeithasol **sefydliadau eraill**, ac wedi **creu canllawiau ar holl lwyfannau'r cyfryngau cymdeithasol** i wirfoddolwyr y dyfodol. Trwy benodi gwirfoddolwr ifanc, cynyddodd **ymglymiad cyfryngau cymdeithasol** y sefydliad 60%.

Cynnwys awgrymedig ar gyfer canllawiau cyfryngau cymdeithasol

Pam bod eich sefydliad yn defnyddio'r cyfryngau cymdeithasol? Er enghraifft, i hyrwyddo neu rannu'r hyn sy'n digwydd yn eich sefydliad, i chwilio am bartneriaethau gyda sefydliadau eraill, neu i ysbrydoli'ch cynulleidfia.

Beth ydy prif themâu'r cynnwys a gyhoeddir? Er enghraifft, mae negeseuon cyfryngau cymdeithasol sefydliad materion rhyngwladol yn canolbwyntio'n bennaf ar faterion y byd, datblygu rhyngwladol, dinasyddiaeth fyd-eang, cynaliadwyedd, trin unigolion yn deg, hawliau dynol, newid yn yr hinsawdd a gwirfoddoli.

Pa fath o gynnwys? Er enghraifft - digwyddiadau sydd i ddod, newyddion gan eich sefydliad, ffilmiau byr, arolygon, erthyglau yn ymwneud â materion cyfoes ond hefyd, cyfres o negeseuon cyfryngau cymdeithasol tebyg (ee dyfyniad y dydd, 'ar y diwrnod hwn mewn hanes'), a fydd yn sicrhau dilyniant

Ym mha ffordd y dylid cyflwyno'r cynnwys? Sut y dylid cyflwyno'r cynnwys - yn optimistaidd ac yn bositif, neu yn ddadleuol ac yn ysgogi'r meddwl? A ddylai'r negeseuon swnio'n swyddogol (llais goddefol, 'ein cefnogwyr') neu'n bersonol (ni, chi ac ati).

